

Quicksan natuur horecalocatie Sassenheim NS

Definitief

Gemeente Sassenheim

Grontmij Nederland B.V.
Waddinxveen, 12 april 2012

Verantwoording

Titel : Quicksan natuur horecalocatie Sassenheim NS
Subtitel :
Projectnummer : 279972
Referentienummer :
Revisie :
Datum : 12 april 2012

Auteur(s) : E.F. Thomassen
E-mail adres : eric.thomassen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : K. Smith

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Coenecoop 55
2741 PH Waddinxveen
Postbus 190
2740 AD Waddinxveen
T +31 182 62 55 00
F +31 182 62 55 10
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Locatie.....	4
1.2.1	Huidige situatie	4
1.2.2	Toekomstige situatie	6
2	Wetgeving	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Natuurbeschermingswet	7
2.3	Flora- en faunawet	7
2.4	Provinciaal beleid	9
3	Inventarisatie natuurwaarden en effecten.....	11
3.1	Resultaten flora en fauna	11
3.2	Resultaten natuurgebieden.....	11
3.2.1	Wettelijke beschermde gebieden.....	11
3.2.2	Provinciaal beleid	12
4	Toetsing, conclusies en aanbevelingen.....	13
4.1	Toetsing Flora- en Faunawet.....	13
4.2	Toetsing aan Natuurbeschermingswet	14
4.3	Toetsing aan provinciaal beleid	14
4.4	Conclusies.....	14
4.4.1	Flora- en faunawet	14
4.4.2	Natuurbeschermingswet	15
4.4.3	Provinciaal beleid	15
4.5	Aanbevelingen	15
5	Literatuur	16
6	Bijlage – foto’s.....	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden). De soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. De natuurwetgeving in Nederland heeft als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende beschermde soorten planten en dieren en hun leefomgeving.

Naast voornoemde wetgevingen is in de provincie Zuid-Holland het compensatiebeginsel van toepassing: als er handelingen plaatsvinden die schadelijk zijn voor gebieden met hoge natuurwaarden of voor soorten welke zijn vermeld op de Rode lijst moet er gecompenseerd worden.

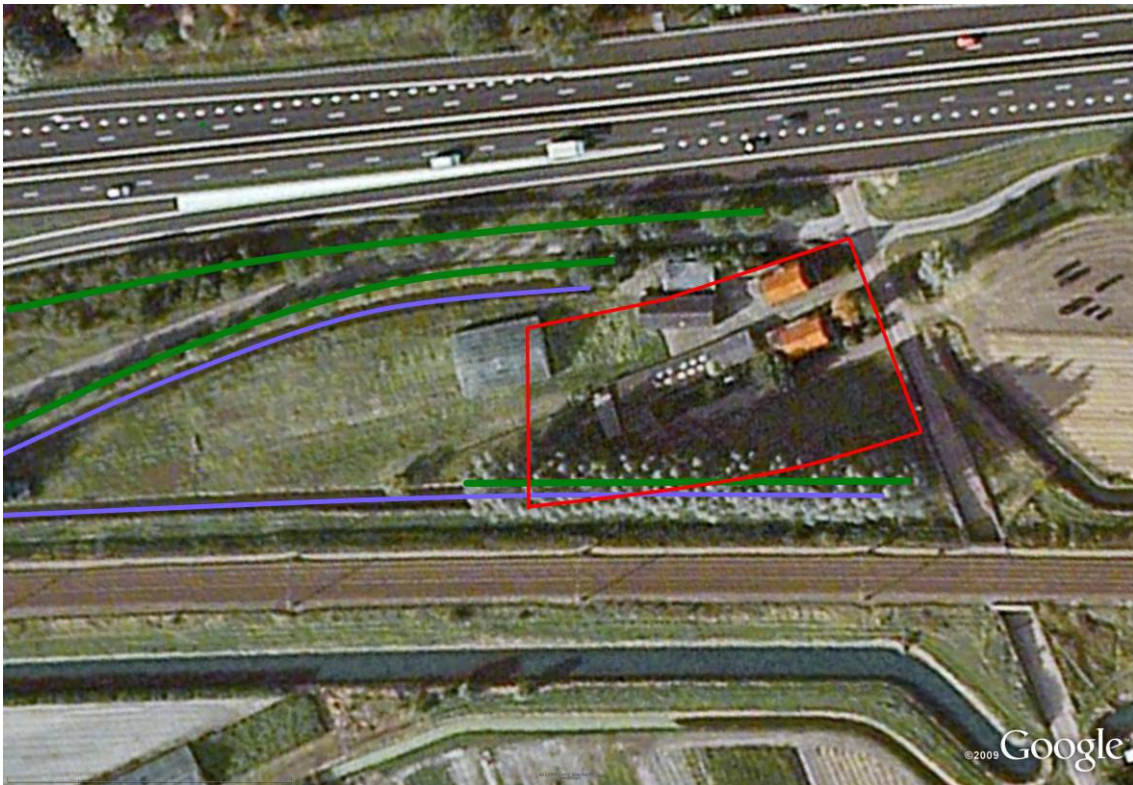
De gemeente Teylingen is voornemens om op de locatie, gelegen aan de Wasbeeklaan tussen de rijksweg A44 en het spoor, een horecalocatie te ontwikkelen. De locatie sluit aan bij de ontwikkeling van het NS station aan de overkant van de Wasbeeklaan en de horecagelegenheid zal onder andere zorgen voor meer activiteit in het gebied. Dit zal bijdragen aan de openbare veiligheid op en rond het station. Grontmij is gevraagd de huidige natuur op de toekomstige locatie van de horecagelegenheid in kaart te brengen.

Deze quick-scan bestaat uit een bureaustudie en een veldbezoek. Veldbezoek is op 29 november 2010 uitgevoerd door een ecooloog van Grontmij, drs. K. Smith. Op basis van de beschikbare gegevens en het veldbezoek zijn de aanwezige natuurwaarden in beeld gebracht.

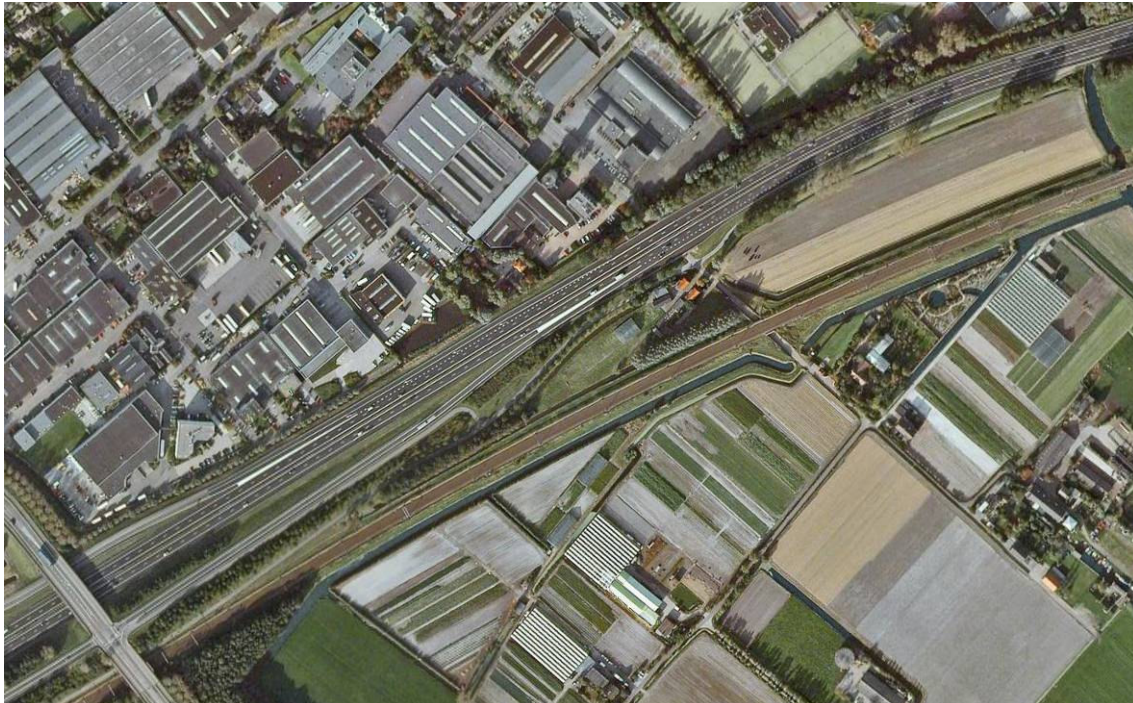
1.2 Locatie

1.2.1 Huidige situatie

De locatie beslaat een terrein van ongeveer een hectare tussen de Rijksweg A44 en het spoortraject Leiden – Schiphol (zie figuur). Er zijn enkele bomenrijen en watergangen aanwezig en er loopt een fietspad door dat de Wasbeeklaan met de Warmonderweg verbindt. Deze lopen allen door richting het zuidwesten, richting de Warmonderweg. De onderdoorgangen onder A44 en het spoor worden vooral door fietsers gebruikt en zijn verlicht. Aan de overzijde (noordzijde) van de A44 ligt de bebouwing (bedrijventerrein en woonwijk) van Sassenheim. Aan de overzijde (zuidzijde) van het spoor liggen eerst enkele bloembollenbedrijven en verderop open polder en de Kagerplassen.

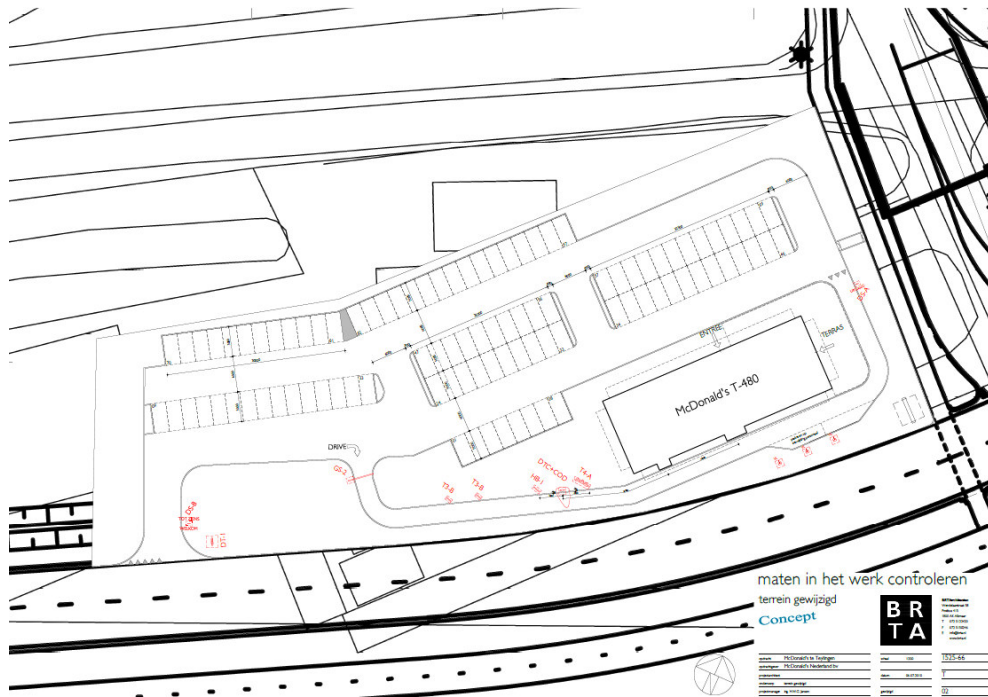
Figuur 1 Toekomstige horecalocatie (rood omlijnd). Rechtsboven, aan de overzijde van de Wasbeeklaan, het voormalige bollenperceel waar NS station Sassenheim komt. Blauwe lijnen: watergangen. Groene lijnen: bomenrijen. NB deze luchtfoto is verouderd, de gebouwen op de locatie zijn er niet meer en de uitgangssituatie is dus anders (zie foto's in bijlage)

Figuur 2 Overzicht gehele plangebied. Linksonder de Warmonderlaan (steekt de A44 over). Vanaf daar reikt het hele plangebied tot en met het voormalige bollenperceel rechtsboven (waar NS station Sassenheim komt). Deze notitie betreft de locatie direct ten zuidwesten van het voormalige bollenperceel. NB deze luchtfoto is verouderd, de gebouwen op de locatie zijn er niet meer en de uitgangssituatie is dus anders (zie foto's in bijlage)

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt een deel van het perceel bebouwd. De rest wordt parkeerplaats en de doorgaande weg. Hierbij worden de aanwezige watergangen gedempt en wordt de bo-
menrij onderbroken.

Figuur 3 Toekomstige situatie

2 Wetgeving

2.1 Inleiding

De natuurbeschermingswetgeving in Nederland richt zich op gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbeschermende wetgeving voorziet in bescherming van aangewezen natuurgebieden en is vastgelegd in de nieuwe gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet. Deze wet ziet toe op bescherming van soorten planten en dieren zowel binnen als buiten beschermde natuurgebieden. Daarnaast zijn er ook beleidsmatig beschermde gebieden en soorten vanuit het provinciaal beleid in de vorm van de EHS en Rode lijstsoorten.

2.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998, die per 1 oktober 2005 in werking is getreden, regelt onder andere de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de Habitat- en Vogelrichtlijn, vanaf het moment dat de gebieden zijn aangewezen door Europese Gemeenschap. De Natuurbeschermingswet 1998 regelt ook de bescherming van de zogenaamde Beschermde Natuurmonumenten en gebieden die de minister van LNV aanwijst ter uitvoering van internationale verplichting, zoals wetlands op basis van het verdrag van RAMSAR.

De natuurlijke kwaliteiten van een aantal robuuste systemen in Nederland worden momenteel door de EU-lidstaten vastgelegd in een Europees ecologisch netwerk (Natura 2000). Gebieden die in het kader van Natuurbeschermingswet zijn of worden aangewezen als Speciale Beschermingszone (SBZ) in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, vallen hieronder. Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de instandhoudingdoelstellingen van de Habitat- en Vogelrichtlijn centraal.

De Vogelrichtlijngebieden zijn al vastgesteld. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld en in sommige gevallen reeds vastgesteld. Vaststelling van de meeste gebieden wordt gecombineerd met de aanwijzing tot "Natura2000 gebied". Tot die tijd geldt de directe werking van de Habitatrichtlijn. Uit jurisprudentie is gebleken dat echter ook al rekening moet worden gehouden met een voorgenomen aanwijzing. De Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zullen worden samengevoegd tot "Natura2000 gebieden". Voor deze gebieden zijn (concept-) instandhoudingdoelen opgesteld, toetsing van de effecten vindt plaats aan deze (concept-) instandhoudingdoelen.

Projecten of handelingen die negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in principe verboden ('nee-tenzij'). Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken op de kwalificerende natuurwaarden van het gebied (externe werking). Het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet 1998 kent de volgende procedurevarianten:

1. Er is zeker geen kans op effecten: geen vergunningplicht;
2. Er een kans op effecten, maar zeker niet significant: vergunningaanvraag via een verstorings- of verslechteringstoets (art 19f);
3. Er is een kans op significante effecten: vergunningaanvraag via een passende beoordeling (art. 19d).

2.3 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt o.a. de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelden beschermd. Voor soorten die vallen onder de

bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13: Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te hebben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 12. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels zijn vooral kwetsbaar in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt in de broedperiode vrijwel nooit een ontheffing verleend. Buiten de broedperiode betreft bescherming van vogels de vaste verblijfplaatsen van standvogels als uilen en spechten. Die zijn jaarrond beschermd. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3).
--------	--

In 2009 is de beoordeling voor een ontheffingsaanvraag gewijzigd. Voor soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en vogels kan alleen ontheffing worden verkregen op basis van een belang dat is opgenomen in de Habitat- of Vogelrichtlijn. Het is daardoor niet meer mogelijk een ontheffing te krijgen voor werkzaamheden die vallen onder het belang ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling geldt

nu dat wanneer voldoende mitigerende maatregelen genomen worden, die de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats garanderen, een ontheffing niet meer noodzakelijk is. Het is mogelijk deze mitigerende maatregelen te toetsen bij Dienst Regeling. Als de maatregelen voldoende zijn, wordt een beschikking afgegeven (positieve afwijzing). Wanneer onvoldoende mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden, volgt een volledige beoordeling voor ontheffing.

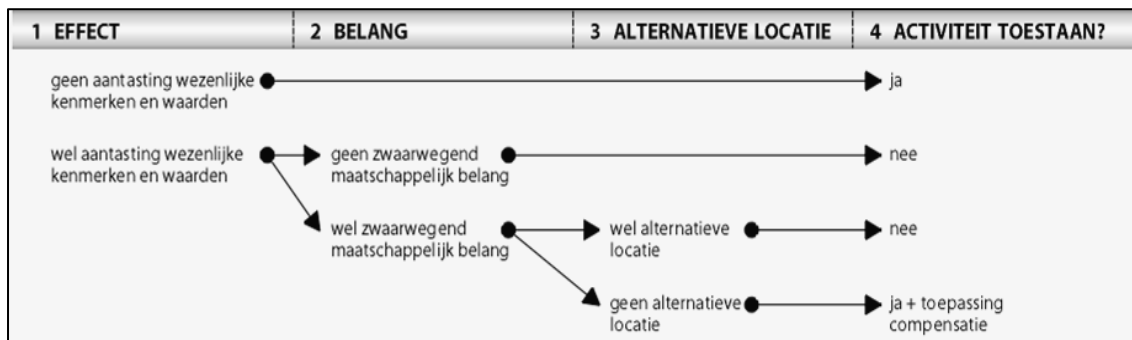
Zorgplicht

Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving de zogenoemde 'zorgplicht' (artikel 2 van de Flora- en faunawet). De zorgplicht houdt in dat iedereen die weet of vermoedt dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen veroorzaakt voor flora- of faunasoorten, verplicht is dergelijk handelen zoveel mogelijk achterwege te laten dan wel die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

2.4 Provinciaal beleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS), Randstadgroenstructuur en Groene Hart. De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt. De wettelijke bescherming (WRO) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven (zie Figuur 5). Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS gebied dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dient te worden gecompenseerd.

Figuur 1. Het "Nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. Deze verbindingzones zijn vastgelegd in het rapport Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland (vastgesteld in 1997). Aantasting van PEHS gebieden is compensatieplichtig. Voor de provincie Zuid-Holland geldt tevens dat aantasting van leefgebieden of groeiplaatsen van Rode lijstsoorten gecompenseerd moet worden. Het compensatiebeginsel is verder uitgewerkt in de Evaluatienota compensatiebeleid natuur en landschap in Zuid-Holland tot onderstaand stappenplan (Provincie Zuid-Holland, 1999):

1. Voorkomen van schade door schadelijke activiteiten niet uit te voeren in gebieden met moeilijk of niet vervangbare natuur- en landschapswaarden.
2. Verminderen van schade door tijdig varianten te ontwikkelen die minder schadelijk zijn voor natuur- en landschapswaarden.
3. Beperken van de schade op natuur- en landschapswaarden bij de gekozen variant door mitigerende maatregelen te nemen.
4. Compenseren van resterend verlies aan natuur- en landschapswaarden door een natuur- en landschapscompensatieproject te ontwikkelen. Hetzelfde doeltype met dezelfde omvang moet gecompenseerd worden.

Rangorde van de locatiemogelijkheden voor compensatie:

- In de directe omgeving, maar buiten de negatieve invloedssfeer van het project.
  - In de regio waar schade ontstaat (eventueel aanhaken op “+ opties” uit regionale natuur- en landschapsplannen).
  - Elders in Zuid-Holland.
5. Is het niet mogelijk om hetzelfde doeltype te compenseren dan mogen natuur- en landschapswaarden met dezelfde vergelijkbare kwaliteit ontwikkeld worden.
- Zijn stap 4 en 5 niet mogelijk dan resteert uitsluitend een financiële compensatie.

Coalitie biodiversiteit 2010

Natuur staat op veel plaatsen in Nederland en ook elders onder druk. Door het intensieve gebruik van onze omgeving verdwijnen steeds meer soorten. Maar een gezond ecosysteem wordt juist gekenmerkt door een hoge biodiversiteit. Deze rijkdom aan soorten is voor mensen van groot belang. Grontmij levert een bijdrage aan het behoud van soortenrijkdom en maakt deel uit van de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Jaar van de biodiversiteit

Om het belang van soortenrijkdom te benadrukken en de achteruitgang ervan een halt toe te roepen, hebben de Verenigde Naties het jaar 2010 uitgeroepen tot Jaar van de Biodiversiteit.

Natuur komt niet alleen voor in natuurgebieden, maar grote diversiteit wordt ook vaak aangetroffen in tuinen, parken en bouwterreinen! Om de natuurwaarden te behouden en te versterken hebben het rijk en provincies herstelopgaven geformuleerd. Het voornemen is om de achteruitgang van de biodiversiteit in 2010 stop te zetten. Hiertoe heeft de Coalitie Biodiversiteit 2010 het Verdrag van Amersfoort ondertekend. De coalitie bestaat uit provincies, gemeenten, NGO's en bedrijven. Grontmij Nederland BV tekenende in november 2009 als eerste advies- en ingenieursbureau het Verdrag van Amersfoort en behoort tot de Coalitie Biodiversiteit 2010.

Door het Verdrag te ondertekenen geeft de ondertekenaar aan zich actief te zullen inspinnen om de biodiversiteit te verhogen. Grontmij neemt dan ook graag het initiatief binnen projecten om zoveel mogelijk aan de biodiversiteit bij te dragen. Hierbij kunt u denken aan het opzetten van ecologische knelpuntenanalyses, het adopteren van een voor de gemeente karakteristieke plant- of diersoort en natuurbeheerplannen voor parken en bedrijfsterreinen. Deze projecten richten zich niet alleen op natuurgebieden maar ook op binnenstedelijke wijken, industrieterreinen, kantorenpark of intensieve agrarische gebieden. Vaak kunnen door kleine aanpassingen of toevoegingen in een project, zoals aangepast bermbeheer, speciale armaturen van lichtmasten, faunapassages en natuurvriendelijke oevers, al winst worden behaald voor de biodiversiteit. Onder de aanbevelingen geven wij dan ook alvast een voorschot op de mogelijkheden om in het kader van dit project de biodiversiteit te versterken!

3 Inventarisatie natuurwaarden en effecten

3.1 Resultaten flora en fauna

- Op de locatie is geschikt habitat voor verschillende algemene zoogdiersoorten aangetroffen, zoals egel en veldmuis (tabel 1 Flora- en Faunawet). Er is geen habitat aangetroffen voor andere beschermde grondgebonden zoogdiersoorten (van Tabel 2 of 3).
- In de regio waarin de locatie ligt, kunnen volgens de gegevens van de Zoogdierverseniging de volgende vleermuizen voorkomen: rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en baardvleermuis. Nader onderzoek kan uitwijzen of en hoe deze soorten gebruik maken van het terrein. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten staan in tabel 3 van de Flora- en faunawet. De werkzaamheden kunnen effecten hebben op de functie voor vleermuizen in het plangebied, wanneer in de schemering en 's nachts werkzaamheden worden uitgevoerd bij verlichting. Mogelijk raakt het gebied tijdelijk ongeschikt als foerageergebied of vliegroute. Wanneer bomen met holtes verwijderd worden kan een vaste rust en verblijfplaats worden vernietigd. In de nieuwe situatie kan het bouwrijp maken en het bebouwen van het terrein foerageergebied ongeschikt maken.
- Daarnaast bieden de struiken en bomen op de locatie geschikt broedhabitat voor algemeen voorkomende vogelsoorten zoals de merel en koolmees. Rondom watergangen kunnen soorten broeden zoals wilde eend en meerkoet. De werkzaamheden kunnen een versturende werking hebben op deze soorten.
- Er is geschikt habitat aangetroffen in de watergangen en struiken voor enkele algemene soorten amfibieën, zoals de gewone pad en bruine kikker. Daarnaast is bekend dat de rugstreeppad (tabel 3 en Rode lijst) in de omgeving van Teylingen voor kan komen. Deze soort staat bekend als een pioniersoort die tot wel 5 km kan afleggen op zoek naar habitat, en voorkomt op bouwterreinen.
- Er is geen geschikt habitat aangetroffen voor beschermde soorten reptielen. De soorten die voorkomen in Zuid Holland zijn de zandhagedis en ringslang. De zandhagedis wordt hoofdzakelijk in de duinen van Zuid-Holland aangetroffen en Teylingen ligt op geruime afstand van de duinen. De ringslang komt alleen voor in het oostelijke deel van Zuid-Holland en dus niet in Teylingen.
- Er is geen geschikt habitat aangetroffen voor beschermde soorten ongewervelden. Deze komen vooral voor in vochtige schraalgraslanden en bloemrijke ruigten. Deze habitats komen hier niet voor.

3.2 Resultaten natuurgebieden

3.2.1 Wettelijke beschermde gebieden

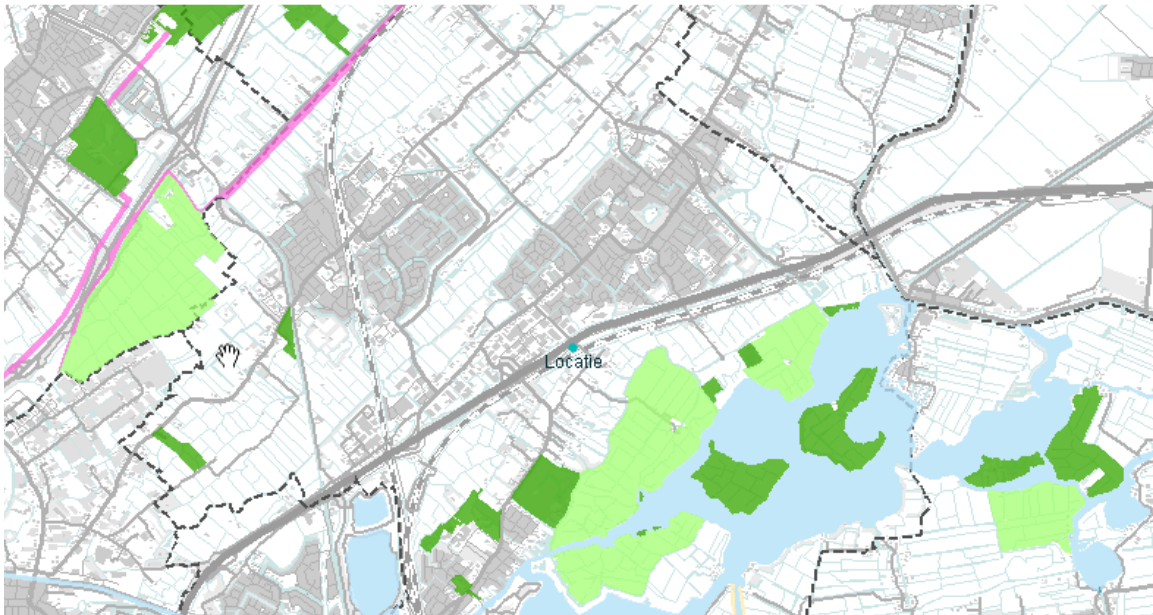
Op circa 6 km afstand van de locatie liggen de twee dichtstbijzijnde Natuurbeschermingswetgebieden: Coepelduynen en Kennemerland-Zuid. De aanwijzing als Natura2000-gebied is momenteel in procedure. Tevens omvat het Natura2000-gebied een (deel van) het Beschermde natuurmonument Coepelduin, die de status als natuurmonument verliest zodra de aanwijzing als Natura2000-gebied rond is. Het gebied is belangrijk voor onder andere de uitbreiding van de habitattypen "Witte Duinen" en "Vochtige Duinvalleien met open water".

Door de beperkte reikwijdte van de werkzaamheden, de tijdelijke aard van de werkzaamheden, en de grote afstand tot het Natuurbeschermingswetgebied zal geen effect optreden op dit gebied. Tussen het plangebied en het Natuurbeschermingswetgebied liggen de A44 en de bebouwde kommen van Sassenheim, Voorhout en Noordwijk. De aanleg van de horecagelegen-

heid zal mogelijk een verkeersaantrekkende werking hebben, maar deze zal wegvallen ten opzichte van de mate van verstoring die de A44 oplevert.

3.2.2 Provinciaal beleid

De ligging van de locatie ten opzichte van EHS-gebieden wordt weergegeven in Figuur 3. Het dichtstbijzijnde (circa 550 meter) EHS gebied is de Hemmeerpolder.

Figuur 2. Ligging locatie ten opzichte van EHS (bestaande natuur en prioritaire nieuwe natuur donker-groen, overige nieuwe natuur lichtgroen) en ecologische verbindingzones (paars).

De effecten van de tijdelijke werkzaamheden op het EHS gebied Hemmeerpolder zullen gezien de afstand en de aanwezigheid van A44 en spoorlijn verwaarloosbaar zijn.

4 Toetsing, conclusies en aanbevelingen

4.1 Toetsing Flora- en Faunawet

Aangezien de werkzaamheden onder ruimtelijke ontwikkeling vallen, geldt voor de soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. De zogenaamde 'zorgplicht' is echter altijd van kracht (paragraaf 2.3). In het kader van deze zorgplicht wordt aangeraden de onderstaande maatregelen te nemen:

- De werkzaamheden dienen vanaf één zijde van het plangebied plaats te vinden. Op deze wijze kunnen faunasoorten gemakkelijker vluchten naar omringend gebied. Bij voorkeur wordt gewerkt richting locaties waar het 'groen' blijft.
- Werkzaamheden in en langs de oevers niet uitvoeren gedurende de voortplantingsperiode van amfibieën en vissen (april – juli).
- Bij werkzaamheden aan oevers en watergangen één kant op werken richting open water.
- Voordat eventuele werkzaamheden in de oevers/watergangen plaatsvinden, aanwezige dieren verjagen door er een schepnet doorheen te halen.
- Zoveel mogelijk groen behouden.
- Bij de inrichting van het plangebied dient gekeken te worden of natuurvriendelijke oevers ingericht kunnen worden om zo meer habitat te creëren voor flora en fauna.
- Bij de inrichting van het plangebied dient gekeken te worden naar maatregelen die de functie van het gebied voor vleermuizen behouden of versterken. Grontmij heeft hiervoor in een gescheiden notitie richtlijnen gegeven.

Voor verstoring van mogelijk aanwezige broedende vogels binnen het plangebied en in de directe omgeving hiervan, wordt in principe geen ontheffing verleend. Dit betekent dat werkzaamheden buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half augustus. Vogels kunnen echter ook eerder of later broeden. Als de werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, moet voor aanvang van de werkzaamheden gecontroleerd worden op het voorkomen van broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving. Het is mogelijk maatregelen te treffen om te voorkomen dat vogels op locatie of in de directe omgeving gaan broeden. Ook deze maatregelen moeten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Zolang er geen vogels broeden, kunnen de werkzaamheden voortgezet worden. Indien bovenstaande maatregelen voor vogels in acht worden genomen vinden er geen overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet plaats.

In en rondom het plangebied is geschikt habitat aangetroffen voor vleermuizen, met name van gewone en ruige dwergvleermuis is aannemelijk dat ze het terrein benutten. In het plangebied zijn geschikte vliegroutes en foerageergebieden aangetroffen. De werkzaamheden en nieuwe situatie kunnen deze soorten verstoren en leefgebied vernietigen. Alle in Nederland voorkomende vleermuizen vallen in tabel 3 van de Flora- en faunawet. Daarnaast zijn veel soorten aangewezen als Bijlage IV soort, waardoor een ontheffing alleen mogelijk is onder bepaalde voorwaarden. Nader onderzoek kan uitwijzen of vleermuizen het plangebied ook daadwerkelijk benutten. Wanneer vleermuizen voorkomen in het plangebied, en door de werkzaamheden het gebied ongeschikt raakt voor vleermuizen, is een ontheffing met mitigerende en/of compenserende maatregelen noodzakelijk. Ook de aanwezigheid van holtes in bomen en de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in dergelijke holtes kan middels veldonderzoek onderzocht worden.

In het plangebied is geschikt habitat aangetroffen voor de rugstreeppad (tabel 3 en Rode Lijstsoort). De werkzaamheden en nieuwe situatie kunnen deze soorten verstoren en leefgebied

vernietigingen. Daarnaast wordt de rugstreeppad aangetroffen op bouwlocaties, en kan dus tijdens de werkzaamheden geschikt leefgebied voor deze soort ontstaan. In het kader van de Flora- en faunawet en provinciaal beleid is het noodzakelijk om nadere veldinventarisatie uit te voeren om vast te stellen dan wel uit te sluiten of deze soorten voorkomen in het plangebied. Ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is mogelijk, wel kunnen compenserende en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.

4.2 Toetsing aan Natuurbeschermingswet

De locatie ligt niet in of in de beïnvloedingssfeer van een natuurbeschermingswetgebied. Het dichtstbijzijnde natuurbeschermingswetgebied ligt op circa 6 km afstand, gescheiden van het plangebied door onder andere een rijksweg (de A44), polders en bebouwde kom. De geplande werkzaamheden zullen dan ook geen negatief effect hebben op een natuurbeschermingswetgebied. Verdere procedures zijn in dit kader dan ook niet noodzakelijk.

4.3 Toetsing aan provinciaal beleid

Er zal door de activiteiten geen EHS gebied vernietigd worden. De locatie grenst ook niet direct aan EHS gebied en de eventuele verstoringen worden voldoende gemitigeerd door de maatregelen die volgen uit de zorgplicht en Flora- en faunawet. Verdere procedures zijn in dit kader dan ook niet noodzakelijk.

4.4 Conclusies

4.4.1 Flora- en faunawet

Op basis van beschikbare gegevens en een terreinbezoek wordt geconcludeerd dat in het gebied mogelijk enkele beschermde soorten voorkomen en dat de werkzaamheden en nieuwe situatie effect hebben op deze soorten. Het gaat hierbij om de volgende soorten(groepen):

- broedvogels
- vleermuizen (tabel 3 en Bijlage IV)
- rugstreeppad (tabel 3 en Bijlage IV)

Om vast te stellen of deze soorten daadwerkelijk voorkomen in het plangebied is soortgericht onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek kan plaatsvinden in het voorjaar vanaf half april. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt bepaald of het aanvragen van een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk is of dat er gewerkt kan worden met zogenoemde mitigerende maatregelen die de functionaliteit van de voortplantings- en/of vast rust- en verblijfplaats van deze soorten garanderen.

In dat laatste geval kan wel een ontheffing aangevraagd worden om goedkeuring van maatregelen te verkrijgen. Er volgt dan een 'positieve afwijzing': ontheffing wordt niet verleend omdat die niet nodig is dankzij de mitigerende maatregelen.

De belangrijkste te voorzien mitigerende maatregelen zijn: geen werkzaamheden uitvoeren in het broedseizoen (15 maart-15 juli) van vogels, het treffen van maatregelen om verstoring en vernietiging van rugstreeppadden bij het dempen van sloten of aanleggen van oevers te voorkomen en het respecteren van aanwezige lijnelementen nodig voor de oriëntatie van de vleermuizen door het behoud van bepaalde bomen of het terugplaatsen van nieuwe bomen.

In beide gevallen, via ontheffing of via mitigatie (benodigde maatregelen om de negatieve effecten voor de soorten terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau), kan worden gesteld dat naar verwachting de werkzaamheden zonder meer uitgevoerd kunnen gaan worden.

Het is van belang om bij de planning rekening te houden met de periode waarin veldwerk verricht kan worden en de periode waarin gewerkt kan worden mits er beschermde soorten aangetroffen worden.

Hieronder wordt per type werkzaamheden beschreven welke soorten effect kunnen ondervinden.

Watergangen dempen/verleggen

Werkzaamheden	Rekening houden met de volgende soorten:
---------------	--

Werkzaamheden aan oevers en/of in watergangen	Rugstreeppad, broedvogels
---	---------------------------

Bouwrijp maken

Werkzaamheden	Rekening houden met de volgende soorten:
Kappen bomen en/of verwijderen bosschages	Vleermuizen, broedvogels

4.4.2 Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet in de invloedssfeer van een natuurbeschermingswetgebied. Verdere procedures in dit kader zijn niet noodzakelijk.

4.4.3 Provinciaal beleid

De werkzaamheden zullen geen effect hebben op EHS gebied. Verdere procedures in dit kader zijn niet noodzakelijk.

4.5 Aanbevelingen

- 1 Nader onderzoek naar aanwezigheid van
  - Broedvogels
  - Vleermuizen
  - Rugstreeppad
- 2 Op basis van de uitkomsten ontheffing aanvragen of mitigerende maatregelen opnemen zodat geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

5 Literatuur

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Diens Regelingen. Ontheffing Flora- en faunawet. Kenmerk: FF/75C/2007/0333

Provincie Zuid-Holland, 1999. *Evaluatienota compensatiebeleid natuur en landschap in Zuid-Holland*. Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 7 juli 1999.

www.zoogdieratlas.nl (2010)

www.waarneming.nl (2010)

www.zuid-holland.nl (2010)

6 Bijlage – foto's

Zicht vanaf Wasbeeklaan richting zuidwest. Zichtbaar zijn het spoor, de bouwlocatie, een watergang, fietspad met bomenrij en de A44.

Zicht op de locatie, richting zuidwest.

Zicht op de watergang aan de noordzijde, met daarnaast het fietspad met bomenrij en verderop de A44.

Zicht richting het oosten op de watergang aan de zuidzijde van de locatie, met daarnaast spoortalud en spoor.

Zicht richting het zuidwesten op de watergang, gelegen aan de zuidzijde van de locatie, met daarnaast spoortalud en spoor.

Zicht richting het noordoosten op de watergang, gelegen aan de noordzijde van de locatie, met daarnaast het fietspad met bomenrij en de A44.

Zicht richting het zuidoosten op de samenkomst van de twee watergangen. Daarachter het spoortalud en het spoor.

Zicht richting het zuidwesten op het fietspad.

Zicht richting het noordoosten op het fietspad.

Voorbeeld van beschoeiing van waterlopen.

Zicht richting het zuidoosten op bomen met ondergroei tussen fietspad en spoor.

Zicht richting oosten op bomen tussen de locatie en het spoor.